

Ambulanstransportavgift – ändring för att minska samlad avgift för patienter.

Överlämnad 2024-02-08

1.1 Bakgrund

Utifrån förändring av avgifter i samband med vård i hemmet och generella höjningar av avgifterna så har det framkommit att patienter som har behov av akutsjukvård i hemmet kan få en samlad egenavgift på 900kr (HSN/1618/2022, HSN/1618/2022 samt RS/574/2023). Till det kan det komma avgifter i form av egenavgift för sjuktransport i de fall när ambulanstransport inte är nödvändig.

Mot denna bakgrund har förvaltningen fått i uppdrag att redovisa förslag för att minska den samlade egenavgiften för patienten när akutsjukvård ges i hemmet.

1.1.1 Två Avgifter

Enligt nu gällande avgifter kan nedanstående avgifter bli aktuella när ambulans tillkallas.

Ambulanstransportavgift - 400kr¹

- Debiteras patienter oavsett om patienten åker med i ambulansen eller inte.
- Inte med i högkostnadsskyddet för öppenvård.
- Ingen avgift för barn och ungdomar 0-17 år.

Region Jämtland Härjedalen är ensamma om att debitera patienter en ambulanstransportavgift. År 2023 tog 7 regioner ingen avgift för vare sig ambulanstransporten eller ambulanssjukvården. 13 regioner tog ut en avgift som på olika sätt inkluderade utkörning/framkörning, bedömning/behandling och eventuell transport till vårdinrättning (1177.se).

Då ambulanstransportavgiften är en transportavgift ingår den inte i högkostnadsskyddet för öppenvård, inte heller något annat befintligt högkostnadsskydd kan bli aktuellt. De regioner som i stället debiterar för ambulanssjukvården har avgiften inkluderad i högkostnadsskydd för öppenvård.

Ambulansverksamheten inom Region Jämtland Härjedalen menar att ambulanssjukvård alltid sker under ambulanstransport vilket gör distinktionen mellan ambulanstransport och ambulanssjukvård tveksam. Den tveksamma distinktionen öppnar samtidigt upp för möjligheten att inordna ambulanstransportavgiften i högkostnadsskyddet för öppenvård, vilket förvaltningen gör bedömningen inte är möjligt utifrån det ekonomiska läget (HSN/1390/2023).

Ambulanstransportavgiften beräknas 2024 generera en intäkt till regionen på ca 5 160 tkr (beräknat på data ur utredning HSN/1618/2022 samt utfall 2023).

Öppenvårdsavgift för akutbesök på annan plats än vårdinrättning (vanligen i hemmet) – 500kr.

- Debiteras när akutsjukvård utförs exempelvis i patientens hem.
 - Avgiften inkluderas i högkostnadsskyddet för öppenvård (1 300kr)
1. Avgiftsfritt 0-17 år samt 85 år och äldre.

Avgiften beräknas 2024 generera en intäkt på cirka 675 000kr (beräknat på data ur utredning HSN/1618/2022). Ambulansverksamheten genomför årligen cirka 4 500 lämna-

¹ Avgiftshandboken 2.12, Centuri 65871-8

Ambulanstransportavgift – ändring för att minska samlad avgift för patienter (HSN/1618/2022)

hemma-uppdrag². Intäkten ovan är beräknad på att endast 30% av uppdragen debiteras då det kan antas att 70% av uppdragen är hos patienter som har frikort, eller tillhör de avgiftsfria grupperna. Säkrare beräkning kräver manuell granskning.

Samlad kostnad för patienter

Debiterade avgifter är olika utifrån situation och patientens ålder, se tabell 1.

Tabell 1 – Patientavgifter när ambulans tillkallas utifrån olika situationer och ålder

Situation	Samlad patientavgift
Patient utan högkostnadsskydd öppenvård får bedömning/vård på plats och kan sedan lämnas hemma <ul style="list-style-type: none"> Barn och unga 0–17 år Vuxna 18–84 år Vuxna 85 år och äldre 	0 kr 900 kr (Ambulans 400kr + avgift akutsjukvård 500kr) 400 kr (Ambulanstransportavgift)
Patient med högkostnadsskydd öppenvård får bedömning/vård på plats och kan sedan lämnas hemma <ul style="list-style-type: none"> Barn och unga 0–17 år Vuxna 18–84 år Vuxna 85 år och äldre 	0 kr 400kr (Ambulanstransportavgift) 400kr (Ambulanstransportavgift)
Patient utan högkostnadsskydd öppenvård får bedömning/vård på plats och åker sedan med ambulansen till Akuten <ul style="list-style-type: none"> Barn och unga 0–17 år Vuxna 18–84 år Vuxna 85 år och äldre 	0 kr 900kr (Ambulans 400kr + avgift akutsjukvård 500kr) 400kr (Ambulanstransportavgift)
Patient med högkostnadsskydd öppenvård får bedömning/vård på plats och åker sedan med ambulansen till Akuten <ul style="list-style-type: none"> Barn och unga 0–17 år Vuxna 18–84 år Vuxna 85 år och äldre 	0 kr 400kr (Ambulanstransportavgift) 400kr (Ambulanstransportavgift)

Budgerad intäkt 2024 utifrån ovanstående avgifter

Tabell 2 - Budgerad intäkt för Region Jämtland Härjedalen 2024

Intäkt	2024 Budgerad	2023 Utfall	Ökade intäkter på grund av höjda taxor 2024
Ambulanstransportavgift	5 160 tkr ³	3 200 tkr	+1 960 tkr
Öppenvårdsavgift akutbesök i hemmet	675 tkr ⁴	0 kr ⁵	+675 tkr
TOTALT	5 835 tkr	3 200 tkr	+2 635 tkr

² HSN/1618/2022

³ Medelvärdesberäkning. Antal debiterbara transporter 2021 13 839, 2022 14 213, 2023 10 639. Medelvärde avrundat till närmsta hundratal: 12 900 x 400 kr = 5 160 tkr

⁴ Antalet ambulanssjukvårdsärenden där patienten inte behöver åka med i ambulansen har senaste åren legat stabilt kring 4 500 uppdrag. Intäkten beräknad på uppskattning att 70% av uppdragen är hos frikortspatienter. 70% bedöms vara i överkant av verkligheten men data saknas för bekräftelse.

⁵ Avgiften är ny inför 2024.

Ambulanstransportavgift – ändring för att minska samlad avgift för patienter (HSN/1618/2022)

1.2 Medborgar-/patientdialog

I utredning HSN/1618/2022 kontaktades 4 patientorganisationer (24 personer) för att efterhöra bland annat synen på kostnaden för den enskilde vid ambulanssjukvård och ambulanstransport. Dialogerna resulterade bland annat i att det är rimligt att vård i hemmet har en högre avgift än vård på mottagning utifrån ökad service, förutsatt att avgiften ingår i något högkostnadsskydd.

Samma utredning granskade ärenden från patientnämnden och enkäten ”viktigt för mig i vården”. Det visade på lågt antal ärenden i frågan. Bara enstaka personer per år hade lämnat synpunkter på avgiftsnivån till patientnämnden och bara 1 medborgare av 1 500 uttryckte oro för att vården ska bli dyrare.

1.3 Alternativ för att minska total avgift för patienten

Region Jämtland Härjedalen har för avsikt att ha ett lågt antal olika avgifter för att underlätta beslut och verksamhetens följsamhet. Mot den bakgrunden föreslås inga sänkningar av befintliga avgifter.

Att helt avsluta avgiftsdebitering för enskilda avgifter som nu råder har inte bedömts kunna framföras som alternativ utifrån det rådande ekonomiska läget.

Det enda alternativ som kvarstår och som samtidigt innebär en minskad kostnad för patienter som får akutsjukvård i hemmet är att **ändra definitionen för när ambulanstransportavgift debiteras till att den endast debiteras om patienten transporteras i ambulansen.**

Med denna förändring uppstår utifrån olika situationer olika totala avgifter för patienterna, se tabell 3

Tabell 3 - Patientavgifter när ambulans tillkallas utifrån olika situationer och ålder.

Situation	Samlad patientavgift	Minskad avgift
Patient utan högkostnadsskydd öppenvård får bedömning/vård på plats och kan sedan lämnas hemma <ul style="list-style-type: none"> Barn och unga 0–17 år Vuxna 18–84 år Vuxna 85 år och äldre 	0 kr 500kr (Avgift akutsjukvård) 0 kr	Ingen ändring -400 kr -400 kr
Patient med högkostnadsskydd öppenvård får bedömning/vård på plats och kan sedan lämnas hemma <ul style="list-style-type: none"> Barn och unga 0–17 år Vuxna 18–84 år Vuxna 85 år och äldre 	0 kr 0 kr 0 kr	Ingen ändring -400 kr -400 kr
Patient utan högkostnadsskydd öppenvård får bedömning/vård på plats och åker sedan med ambulansen till Akuten <ul style="list-style-type: none"> Barn och unga 0–17 år Vuxna 18–84 år Vuxna 85 år och äldre 	0 kr 900 kr (Ambulans 400kr + avgift akutsjukvård 500kr) 400 kr (Ambulanstransportavgift)	Ingen ändring Ingen ändring Ingen ändring
Patient med högkostnadsskydd öppenvård får bedömning/vård på plats och åker sedan med ambulansen till Akuten <ul style="list-style-type: none"> Barn och unga 0–17 år Vuxna 18–84 år Vuxna 85 år och äldre 	0 kr 400kr (Ambulanstransportavgift) 400kr (Ambulanstransportavgift)	Ingen ändring Ingen ändring Ingen ändring

Förutom att de samlade patientavgifterna minskar så kvarstår egenvårdsavgiften för akutsjukvård på annan plats än vårdinrättning. Att den avgiften kvarstår innebär att budgeterad intäkt 2024 för avgiften på 675 000 kr kvarstår för regionen.

Att egenvårdsavgiften för akutsjukvård kvarstår innebär också att verksamheten från 2024 kan börja utomlänsfakturera hemregionen för de patienter som är skrivna i en annan region och tillkallar ambulans men där patienten inte behöver åka med i ambulansen. Avgiften för akutsjukvård är också en förutsättning för att verksamheten ska kunna debitera hemregionen 118kr/kilometer i utryckningsavgift⁶. Avgiften för akutsjukvård (och utomlänsdebitering av den samma) innebär en ny intäkt 2024 som inte funnits tidigare. Hur många av de 4 500 lämna-hemma-uppdragen som senaste åren varit till patienter skrivna i annat län kräver manuell granskning vilket inte kunnat genomföras i denna snabbutredning.

⁶ Avser beloppsnivå 2024.

Ambulanstransportavgift – ändring för att minska samlad avgift för patienter (HSN/1618/2022)

Den nackdel som har identifierats med detta förslag är att beräknad intäkt för ambulanstransportavgiften 2024 minskar från 5 160 tkr till 3 360 tkr (-1,8 miljoner)⁷. Inför 2024 har dock två nya intäkter (egenvårdsavgift och utomlänsdebitering för akutsjukvård i hemmet) tillkommit. Detta leder till att beräknad intäktsminskning på totalen för ambulanssjukvård blir cirka 1 130 tkr⁸. Till detta ska utomlänsdebiteringen subtraheras. På grund av avsaknad av data för antal utomlänspatienter går det inte att räkna fram en mer exakt intäktsminskning. Denna kostnad föreslås ska inrymmas i hälso- och sjukvårdens ordinarie budget.

1.4 Förslag till beslut

Förslag 1

Att ambulanstransportavgift endast debiteras när patienten åker med i ambulansen till Akutmottagning eller annan vårdinrättning

Förslag 2

Att kostnaden ska rymmas i Hälso- och sjukvårdsnämndens ordinarie budget.

⁷ 4 500 patienter betalar vardera 400 kr mindre, det vill säga totalt 1,8 miljoner.

⁸ Beräknad intäktsminskning på 1,8 miljoner minus beräknad inkomstökning (675 tkr) för debitering av ambulanssjukvård i hemmet.

Ambulanstransportavgift – ändring för att minska samlad avgift för patienter (HSN/1618/2022)